

Spis treści

Przedmowa	9
Wstęp	10
Rozdział 1. Teorie radykalnej zmiany społecznej, rewolucje demokratyczne	19
Wstęp	19
Formy radykalnej zmiany ustrojowej	20
Rewolucje klasyczne	21
Spółczesności otwarte i zamknięte	27
Główne typy współczesnych reżimów według Linza i Stepana	29
Teorie demokracji	32
Liberalizacja a demokratyzacja	37
Rewolucje demokratyczne w warunkach globalizacji świata	40
Teorie przejścia do demokracji	43
Rozdział 2. Struktura społeczna, relatywna deprivacja a uczestnictwo w życiu publicznym	53
Wstęp	53
Struktura społeczna – podstawowe pojęcia	55
Nierówności społeczne:	
polaryzacja a zmiana dystansów międzyklasowych	58
Zasady sprawiedliwości społecznej a legitymizacja nierówności	60
Relatywna deprivacja	65
Trzy kategorie nierówności a życie publiczne	66
Pozastrukturalne podziały społeczne	70
Podziały społeczne a zachowania w życiu publicznym	71
Nierówności a jakość demokracji	75
Polityka społeczna	76
Rozdział 3. Podmiotowość społeczna i poczucie sprawstwa	79
Wstęp	79
Weber i meandry rozwoju <i>theory of agency</i>	82
Podmiotowość sprawcza – pojęcia i definicje	84
Aktor indywidualny i zbiorowy	88
Struktura a podmiotowość sprawcza	90
Poziom <i>mikro</i> i poziom <i>makro</i>	94
Kultura a podmiotowość społeczna	95
Ryzyko i odpowiedzialność a podmiotowość	97
Podmiotowość w społeczeństwie pluralistycznym	99

Rozdział 4. Status obywatelski	101
Wstęp	101
Definicje podstawowych pojęć	102
Historyczny rozwój koncepcji obywatelskości	105
Liberalna i komunitarna koncepcja obywatelskości	108
Obywatelskość, państwo narodowe a ład społeczno-polityczny	110
Odtwarzanie obywatelstwa po komunizmie	112
Radykalne koncepcje obywatelstwa	114
Rozdział 5. Społeczeństwo obywatelskie	117
Wstęp	117
Rozumienie społeczeństwa obywatelskiego	119
Specyfika społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej	125
Spór o społeczeństwo obywatelskie: perspektywa liberalna i republikańska	132
Społeczeństwo obywatelskie a wspólnota narodowa	135
Społeczeństwo obywatelskie a społeczeństwo polityczne	136
Między wspólnotą a stowarzyszeniem	138
Rozdział 6. Obywatelskość i społeczeństwo obywatelskie w warunkach globalizacji świata	140
Wstęp	140
Od modelu westfalskiego do kosmopolitycznej demokracji	142
Podejście liberalno-internacjonalistyczne	143
Podejście republikańskie	145
Podejście kosmopolityczne	146
Dlaczego utopia? Dygresja teoretyczna	149
Krytyka koncepcji demokratyzacji globalizacji	151
Ku globalnemu społeczeństwu obywatelskiemu?	157
Rozdział 7. Kultura polityczna a jakość demokracji	160
Wstęp	160
Pojęcia i definicje	162
Zasób kultury politycznej Polaków	165
Kultura polityczna jako czynnik hamujący agresję i przemoc w życiu publicznym	169
Kapitał społeczny a kultura polityczna	173
Alienacja polityczna	175
Rozdział 8. Wartości, interesy i ideologie	178
Wstęp	178
Aksjologiczna sfera życia publicznego (wartości)	180
Pragmatyczna sfera życia publicznego (interesy)	183
Konfliktowe skale oceny a zachowania i postawy jednostki	187
Życie publiczne jako przestrzeń uzgadniania roszczeń	188

Ideologia jako legitymizacja roszczeń	189
Rodzaje ideologii i ich roszczenia	191
Konserwentyzm	191
Liberalizm	192
Socjalizm	193
Komunizm	194
Nacjonalizm	195
Faszyzm	196
Populizm	198
Fundamentalizm	199
Feminizm	204
Interesy i wartości w warunkach zmiany systemowej	205
Ideologie po komunizmie	210
Rozdział 9. Zbiorowi aktorzy życia publicznego	211
Wstęp	211
Działania zbiorowe	214
Tłum	222
Ruch społeczny	226
Grupy interesu	229
Obywatelskie organizacje pozarządowe	230
Partie polityczne	232
Rozdział 10. Konflikty społeczne	243
Wstęp	243
Klasyczne teorie konfliktu społecznego	244
Współczesne teorie konfliktu społecznego	247
Definicja konfliktu społecznego	250
Typy konfliktów społecznych	251
Konflikty społeczne w społeczeństwie demokratycznym i niedemokratycznym	256
Sposoby rozwiązywania konfliktów	259
Konflikty społeczne w Polsce po II wojnie światowej	262
Poznański Czerwiec (1956)	263
Polski Październik	264
Marzec '68	264
Grudzień 1970 i konflikty lat siedemdziesiątych	265
Polski Sierpień i jego konsekwencje	266
Konflikty w III RP	268
Rozdział 11. Marginalizacja i wykluczenie społeczne	270
Wstęp	270
Koncepcje i definicje: marginalizacja a wykluczenie	271
Przyczyny marginalizacji i wykluczenia	278
Marginalizacja jako efekt uboczny transformacji systemowej	281
Skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego	282

Rozdział 12. Patologie życia publicznego	284
Wstęp – co prywatne, co publiczne	284
Patologia życia publicznego a socjopatologia – definicje	286
Teoretyczne podejścia do problemu patologii życia publicznego	288
Korupcja	290
Kapitalizm polityczny	293
Przyczyny patologii życia publicznego	295
Epilog	298
Aneks	303
Akt konfederacji targowickiej (fragmenty)	303
Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela uchwalona 26 sierpnia 1789	305
Konfederacja warszawska 28 I 1573	307
Konstytucja 3 maja	312
Bibliografia	322
Podręczny słowniczek terminów	342
Indeks	349